

בית משפט לענייני משפחה בצפת

ה"נ 21-06-65858 פלוני ואח' נ' היועץ המשפטי לממשלה

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת, סגנית הנשיא אביבית נחמיאס

מבקשים:

1. פלוני

2. פלונית

3. הקטינה

ע"י ב"כ עו"ד רות אשרף ממן

נגד

היועץ המשפטי לממשלה משרדי ממשלה

משיב:

פסק דין

1

1. ביום 29.6.21 עתרו פלוני ופלונית (להלן: "המבקשים") בשם בתם הקטינה, (להלן: "הקטינה") ליתן לה היתר נישואין כך שתוכל להינשא לבחיר ליבה, מר י' (להלן: "החתן המיועד").

2. הקטינה ילידת 3.12.03 והחתן המיועד יליד 23.10.00 בן כ-21 שנים. תאריך החתונה המתוכנן הינו כ"ג באב תשפ"א 1.8.21 במועד בו ימלאו לקטינה 17 שנים ו-8 חודשים.

3. דיון במעמד הקטינה, הוריה, החתן המיועד, וב"כ היועמ"ש נקבע ליום 19.07.21.

4. יצויין כי לכתחילה, נוכח גילה של הקטינה במועד הנישואין, לא סברתי כי יש צורך בעריכת תסקיר, אולם ניתנה הוראה על עריכתו לבקשת ב"כ היועמ"ש.

עמדת הקטינה:

5. במעמד הדיון הסבירה הקטינה כי בני הזוג התגוררו יחד בדירה משותפת ששכרו, ושניהם עובדים. צויין כי בני הזוג מתארחים אצל משפחותיהם במהלך הסופ"ש, כאשר לאחרונה לקראת החתונה ועל מנת ליצור את ההתרגשות שלפני החתונה היא שבה להתגורר בבית הוריה. מדברי הקטינה עולה כי בסמוך להצעת הנישואין, ציינה אימו של החתן המיועד כי יש צורך בהיתר נישואין בשל גילה. הקטינה ציינה כי כיום לאחר תקופות שונות שעברה בחייה היא במקום יציב כיום וכי מאחר שבסופו של יום בכוונה להתחתן, הגיל "פחות משנה" ועיכוב בחתונה עלול לגרום להרהורים ומדובר ב"זמן יקר והכל יכול להשתנות בזמן הזה".

עמדת החתן המיועד:

בית משפט לענייני משפחה בצפת

ה"נ 65858-06-21 פלוני ואח' נ' היועץ המשפטי לממשלה

תיק חיצוני:

6. החתן המיועד ציין כי הכירו באירוע של חבר משותף, לפני כחצי שנה, הוא עובד בחברה לייבוא ייצוא ושיווק של ירקות ופירות ובני הזוג מתגוררים בדירה אותה הוא שוכר, והם נעזרים לעיתים בהוריו שגם יממנו לטענתו שכירות אחרי החתונה. עוד ציין כי התכוון להציע נישואין לקטינה לאחר שימלאו לה 18 אולם בעצת רבו לו סיפר כי הוא מתגורר עם בת זוג, הקדים את הצעת הנישואין שכן חשוב לו מאוד לחיות עימה בהתאם לכללי הדת. החתן המיועד ציין כי דחיית מועד החתונה תגרום למבוכה כי הדבר כבר פורסם בין בני המשפחה.

עמדת הורי הקטינה:

7. הורי הקטינה הביעו תמיכה מוחלטת בנישואי בתם. ציינו כי היא בוגרת ובשלה לנישואין, מוכשרת ואחראית, ואף לחתן המיועד מעלות רבות, הוא מבוסס כלכלית ושוכר דירה לבדו מזה זמן רב. הזוג החליטו על מיסוד הקשר ועל רצונם להינשא מתוך רצון חופשי ולא מתוך לחץ חברתי או שידוך של ההורים. ציינו כי לבני הזוג מידות טובות, ללא כל בעיות התנהגות ותפקוד, בסיס כלכלי טוב, תמיכה מבני המשפחה והם שומרים על איסור נגיעה וחשש "איסור נגיעה" וקבעו את מועד הנישואין ללא מודעות לתיקון לחוק ובתום לב.

המלצות העו"ס לסדרי דין:

8. בתסקיר ציינה העו"ס כי הקטינה הפסיקה את לימודיה בתחילה השנה הנוכחית. היא השתתפה בפעילות בבית החם ובשלב מסויים הפסיקה להגיע. הקטינה מעוניינת להתחתן על מנת להקים משפחה וזהו חלומה מאז היותה קטנה. צויין שלאחר שאמה חלתה, עזבה הקטינה את בית הוריה בשל הקושי להתמודד עם המחלה על רקע פטירת בת משפחה אחרת מאותה מחלה. צויין שכיום היא עצמאית עובדת בבני ברק במשרד רו"ח כפקידת גבייה ומגיל 14 לא מבקשת כסף מהוריה ולא זקוקה לעזרה כספית. לדבריה בני הזוג יתחתנו בכל מקרה כך שאין טעם למשוך ולחיות באיסור. צויין כי החתן המיועד בן 21, גדל בבית חרדי לאחר לימודיו החל לעבוד בעבודות שונות וכיום הוא שותף בעסק ייבוא ושיווק פירות וירקות. לדבריו בתחילה תכננו לחכות עד הגיע הקטינה לגיל 18 אך בעצת רבו החליטו להקדים את החתונה כדי לחיות בקדושה.

9. צויין כי לאחר מספר חודשי היכרות בני הזוג עברו להתגורר יחד ומנהלים משק בית משותף. בני הזוג הוסיפו שקבעו תאריך לחתונה הזמינו אולם וההורים אף לקחו הלוואה עבור הוצאות החתונה.

10. אימה של הקטינה ציינה כי ביתם דוגל בפתיחות ומאפשר לכל ילד להביא את שאיפותיו. הבקשה להינשא הגיעה מטעמים ורצונם של בני הזוג ללא כפייה ולחץ מצד ההורים. שני בני הזוג עובדים ועצמאיים מבחינה כלכלית, טענתה שוחחה עם בתה ואמרה לא שלא מאוחר לבטל אך הקטינה התנגדה נחרצות. אף אמו של החתן המיועד שוחחה עם העו"ס לדבריה

בית משפט לענייני משפחה בצפת

ה"נ 21-06-65858 פלוני ואח' נ' היועץ המשפטי לממשלה

תיק חיצוני:

בנה עצמאי מגיל צעיר, בוגר בשל לנישואין, מפרנס עצמו מגיל 18 כאשר המשפחה מכבדת את החלטתו שלא להמשיך כאברך. ציינה שכל המשפחה קיבלו את הקטינה באהבה ובכוונתם לתמוך בזוג במידת הצורך.

11. העו"ס שוחחה עם המחנכת שציינה כי הקטינה חכמה אינטליגנטית ועצמאית, אך לא רצתה ללמוד ומהיכרותה כל חלומה של הקטינה היה להינשא.

12. מהדיווח של מנהלת הבית החם, עולה כי בתקופה בה שהתה הקטינה בבית החם ניכרו לא מעט סימנים של נערה בסיכון, היא התדרדרה לימודית ודתית באופן חריג, החלה לעשן ולפעול באופן אימפולסיבי ולפני שעזבה את הבית היה חשש כי עברה טראומה. הקשר שלה עם אמה היה קשה מאוד וכלל חיכוכים רבים מה שגרם לקטינה לחפש מענה מחוץ לבית. ככל שהתדרדר המצב מיעטה לבוא לבית החם ואף עברה בית ספר שכן לא הרגישה מותאמת דתית.

13. התרשמותה של העו"ס לסדרי דין כי לקטינה רצון עז להקים משפחה ונראה כי ההורים סומכים על החלטתה ורוצים בטובתה, אף הוריו של החתן המיועד סומכים על בחירתו, אוהבים את הקטינה ואף מוכנים לסייע בהמשך, יחד עם זאת סברה כי לא מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות מתן ההיתר.

עמדת ב"כ היועמ"ש:

14. ב"כ היועמ"ש התנגד לבקשה, ותמך טענותיו בחוק, בפסיקה ובהמלצות התסקיר. לעמדתו לא מתקיימות נסיבות מיוחדות הנעוצות בטובתה של הקטינה המצדיקות מתן היתר.

המסגרת הנורמטיבית:

15. בהתאם לתיקון מס' 6 לחוק גיל הנישואין תש"י – 1950 (להלן: "החוק"), גיל הנישואין המינימלי הועלה מ- 17 שנים ל- 18 שנים. יחד עם זאת הוסמך בית המשפט על פי סעיף 5(א) לחוק להתיר נישואי קטין או קטינה, אם מלאו להם 16 שנים וקיימות נסיבות מיוחדות הקשורות בטובת הקטין או הקטינה המצדיקות מתן היתר שכזה.

16. המחוקק לא הגדיר מהן הנסיבות המצדיקות מתן היתר שכזה, והותיר את המלאכה בידי בית המשפט.

17. בהתאם לפסיקה, תיקון מספר 6 לחוק מביא למעשה לצמצום שיקול דעתו של ביהמ"ש בעניין התרת נישואי קטינים ומתן ההיתר הינו בבחינת החריג (ר' פסק דינו המקיף של כב' השופט מרדכי (מוטי) לוי בתיק ה"נ (תל אביב) 53956-11-16 ש.פ. נ' היועמ"ש 03.02.17, שם נותחו הטעמים והגישות השונות להעלאת גיל הנישואין לגיל 18 שנים, כן ר' פסק דינה של חברתי כב' השופטת הילה גורביץ' שינפלד בתיק ה"נ 22973-01-15 פלוני נ' היועמ"ש 23.02.15).

בית משפט לענייני משפחה בצפת

ה"נ 65858-06-21 פלוני ואח' נ' היועץ המשפטי לממשלה

תיק חיצוני:

18. עוד נפסק כי מאחורי הרציונל בקביעת גיל הנישואין, "עומדת ההשקפה, כי על החברה
המאורגנת לשמור על הנערה, אשר, לעתים קרובות, מטעמים קצרי טווח משלה ותחת לחץ
הוריה, מבקשת להינשא, והיא אינה בשלה לכך, לא מבחינה פיסית ולא מבחינה רגשית.
יצירת תא משפחתי וגידול ילדים הם זכות וחובה, אשר דורשים בגרות נפשית וגופנית, אשר
לפי הגישה החקיקתית נערה, שטרם מלאו לה שבע-עשרה שנים, אינה נהנית מהם" (ר' ע"א
501/81 היועץ המשפטי לממשלה נ' פלונית, לה (4) 430 (1981))
19. הכל סבורים, כי הטעם המצדיק העלאת גיל הנישואין נועד למנוע פגיעה בקטין או בקטינה
מנישואי בוסר בהיבטים שונים של חייהם. נקודת המוצא הינה כי נישואי בוסר מנוגדים
לטובתם של הקטין או הקטינה, שכן הם חסרים את הבשלות הנפשית והחברתית הנחוצים
לשם הקמת משפחה, אלא אם התקיימו נסיבות מיוחדות.
- מן הכלל אל הפרט:**
20. אקדים ואציין כי התרשמתי מקטינה טובת מראה וטובת לב, רהוטה ובוגרת, שהיטיבה
לבטא את רצונה, תחושותיה ומשאלתה להינשא לבח"ל במועד שנקבע, ללא השפעה
חיצונית או לחץ שהופעל עליה מכל גורם שהוא.
21. מבלי לגרוע באמור לעיל ובהתרשמותי ממידותיהם הטובות ומכוונותיהם הטהורות של בני
הזוג לאחר ששמעתי את הקטינה, הוריה, עמדת ב"כ היועמ"ש ולאחר עיון בתסקיר, לא
שוכנעתי כי מתקיימות נסיבות חריגות הנעוצות בטובת הקטינה המצדיקות מתן ההיתר
המבוקש, ואסביר:
22. לא ניתן להתעלם מכך שפרטים רבים שצויינו בבקשה התבררו כלא מדויקים מבחינה
עובדתית:
23. בעוד בבקשה צויין כי בני הזוג משתייכים לעדה החרדית, השומרים על "איסור נגיעה"
ואינם מעוניינים להמתין עד הגיע הקטינה לגיל 18 – עולה כי בני הזוג מתגוררים בדירה
שכורה מזה זמן, ורק לקראת הנישואין שבה הקטינה לבית הוריה על מנת שהחיבור
המחודש בינה לבין החתן המיועד יהיה חיבור הלכתי.
24. בעוד בבקשה נטען כי בני הזוג קבעו את חתונתם בתום לב מוחלט ורק עם רישום הנישואין
הבינו שיש צורך במתן ההיתר, כאשר לא היו מודעים לתיקון בחוק ואם היו יודעים זאת,
"לא היו לוקחים סיכון ועומדים בפני צער גדול ועוגמת נפש לבני הזוג ולמשפחות" - בפועל
מייד עם הצעת הנישואין בה נכחו אף הוריהם של בני הזוג, הסבה אימו של החתן את
תשומת הלב לצורך בקבלת ההיתר נוכח גילה של הקטינה, ולכתחילה נקבע במועד מועד
שהוא מוקדם לגיל המינימאלי שנקבע בחוק.
25. בעוד בבקשה נטען כי יש לבני הזוג בסיס כלכלי סביר לחיים משותפים, קיים פתרון מגורים
וקיימת סביבה משפחתית תומכת רגשית ופיזית - בפועל נראה כי עיקר ההסתמכות הינה על
הכנסותיהם הצפויות של הזוג הצעיר כאשר אביה של הקטינה ציין כי הזוג יקחו אחריות
לכלכל את ביתם.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

ה"נ 65858-06-21 פלוני ואח' נ' היועץ המשפטי לממשלה

תיק חיצוני:

26. בעוד בבקשה נטען כי מהלך חייהם של בני הזוג נורמטיבי – מהתסקיר ומדברי הצדדים
עולה כי הקטינה הפסיקה לימודיה בתחילת השנה, היו לה קשיים בביתה וביחסיה עם
אימה, והיא פקדה את "הבית החם" לנערות ושם ניכרו סימני מצוקה והקטינה הידרדרה
בשעתו במספר מישורים. אציין כי אין בכך כדי להטיל חלילה דופי בקטינה שניכר כי אכן
עברה חוויות שונות בחייה, וכיום הגיעה למעין רגיעה ויציבות וכיום אף שיקמה את יחסיה
עם אימה.
27. לציין כי מהתרשמותי מהקטינה נראה כי היא זו שמקבלת את ההחלטות על חייה, החלטתה
לעזוב את לימודיה היתה ללא התייעצות עם הוריה או עם גורמים מבוגרים אחרים
בסביבתה, ובפועל כאשר עזבה את הלימודים, לא הבינה את ההשלכות של הדבר.
28. עוד יודגש כי לכתחילה סבר החתן כי יש להמתין עד גיל 18 עד להצעת הנישואין, ובעצת רבו
הקדים את המועד, אולם יש לזכור כי עצת הרב ניתנה כאשר בני הזוג גרו יחד בניגוד להלכה
היהודית, וכיום ע"פ הנטען הקטינה מתגוררת עם הוריה, ובכוונתה לשוב ולהתגורר עם
החתן המיועד, רק לאחר נישואיהם כדמו"י.
29. בהתאם להלכה הפסוקה, הסכמת הורי הקטין לנישואין, אין בה כדי להצדיק מתן היתר
להינשא (ע"א 501/81 היועץ המשפטי לממשלה נ' פלונית, לה (4) 430 (1981)), כך אף קביעת
מועד הנישואין וההזמנה לאולם, אירוסין והכנות רבות לטקס הנישואין אינם מצדיקים
מתן ההיתר.
30. הקטינה הסבירה היטב ובצורה בוגרת כי סטייתה מהדרך לא היתה אלא על מנת למצוא את
הדרך שלה בעולם, וכיום זו נמצאה ועל כך ראויה הקטינה לכל שבח, יחד עם זאת, כמי
שמצווה לפעול בהתאם להוראות חוק גיל הנישואין, סבורני כי מתן ההיתר לא ייטיב עם
הקטינה ובוודאי שלא ניתן לומר כי קיימות נסיבות חריגות המצדיקות מתן היתר נישואין
לפני גיל 18.
31. נהפוך הוא, דווקא בפרק הזמן שנותר לקטינה עד שימלאו לה 18 תוכל להתבסס היטב
במקום הבטוח שכיום היא נמצאת, לנסות להשלים לימודיה (כפי שאמרה שהיא רוצה),
לחזק קשריה עם בני המשפחה, וכאשר ימלאו לה 18 – תוכל להקים ב"ה בית נאמן וכשר
כפי שהיא והחתן המיועד מעוניינים בו.
32. לסיכום: משלא נמצאו נסיבות מיוחדות הקשורות בטובת הקטינה, המצדיקות מתן ההיתר
המבוקש, הבקשה נדחית.
33. בטוחני כי מערכת היחסים בין הקטינה לחתן המיועד (שכאמור, סבר לכתחילה להציע
לקטינה נישואין רק לאחר הגיעה לגיל 18), חזקה דיה על מנת שיוכלו להמתין עד שימלאו
לקטינה 18.
34. המזכירות תמציא לצדדים ולעו"ס ותסגור את התיק ללא צו להוצאות.
35. ניתן לפרסום בהשמטת פרטים מזהים.

בית משפט לענייני משפחה בצפת

ה"נ 65858-06-21 פלוני ואח' נ' היועץ המשפטי לממשלה

תיק חיצוני:

ניתן היום, י"א אב תשפ"א, 20 יולי 2021, בהעדר הצדדים.

אביבית נחמיאס, שופטת, סגנית הנשיא

1